

- розкриття художнього змісту твору;
- умовний розподіл музичного твору на три етапи.

Перший етап роботи над музичним твором – це ознайомлення з твором, окреслення основних вимог до розбору, вивчення напам'ять.

Другий етап роботи над музичним твором – це поєднання загальних та конкретних завдань у роботі над твором (технічне виконання твору, використання засобів музичної виразності – динаміки, артикуляції, агогіки, звуковилучення, фразування, педалізація).

Третій етап роботи над музичним твором – робота над художнім образом, що передбачає пошук логіки образів, передачу емоцій, настроїв, виражених в кожному музичному епізоді. Адже виконавцеві музичного твору необхідно осмислити авторський задум, його глибинного підтекст, а потім – реалізувати їх у виконанні, створити власне уявлення про музичний твір та втілити це уявлення у живе звучання музично-виконавськими засобами.

Необхідно підкреслити, що велику помилку здійснює той, хто відриває техніку від змісту музичного твору. Техніка – це зовнішня віртуозність. Робота над фортепіанним виконавством – є процес навчання виконанню, в якому музична осмисленість поєднується з емоційністю сприйняття.

Список використаних джерел

1. Богдан Є. В. Особливості підготовки учнів музичних шкіл до концертних виступів // URL: ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_64/30.pdf

**Місько Вадим,
Місько Людмила,**
викладачі вищої категорії Полтавської
дитячої музичної школи №1
ім. П. Майбороди (м. Полтава)

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ КАТЕГОРІЇ МУЗИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ

***Анотація.** У статті схарактеризовано основні категорії музичної педагогіки, визначено аспекти та пріоритетні напрями розвитку музичної*

освіти.

Ключові слова: музична педагогіка, категорії, напрями розвитку, музична освіта.

Постановка проблеми. Оскільки музична педагогіка є частиною загальної педагогіки, шляхи їх розвитку схожі: збирання заплутаної мудрості століть і повернення її до розуміння проблем сьогодення. Звідси серед основних її завдань – поглиблення інноваційного напрямку розвитку музичної освіти, пошук ефективних моделей музичного виховання, придатних для сучасної культури і цивілізації.

Виклад основного матеріалу. Музична педагогіка – галузь педагогічної науки, що вивчає особливості освіти, навчання та виховання через музичне мистецтво. Її роль полягає у формуванні особистості засобами конкретних методик музичної освіти. Музична педагогіка успадкувала і творчо розвинула на основі нової соціальної естетики реалістичні традиції української музичної культури та притаманні їй високі вимоги. Водночас фундаментальні зміни, що відбулися в українському суспільстві наприкінці минулого століття, торкнулися й діяльності музичних навчальних закладів.

Для визначення сутності музичної педагогіки як науки необхідно розмежувати поняття об'єкт і суб'єкт. *Об'єктом* музичної педагогіки є процес навчання, виховання та всебічного розвитку особистості засобами музичного мистецтва. *Предметом* музичної педагогіки є зміст і форма організації музично-педагогічного процесу з метою розвитку особистості. Об'єктом музично-педагогічної практики є реальна взаємодія людей, які беруть участь у музично-педагогічному процесі.

Особливістю педагогіки сьогодення є її гуманістична спрямованість, зміцнення основ спілкування та «діалогізму». Учні стають не лише об'єктами, а й суб'єктами навчального процесу.

Основною категорією музичної педагогіки є музичне виховання. Виховання визначається як процес формування і розвитку особистості, орієнтований і скоригований суспільством відповідно до суспільних ідеалів.

Музичне виховання – це спеціально організований процес, що включає формування особистісних якостей учнів, розвиток їх здібностей засобами музичного мистецтва.

Навчання – це цілеспрямований процес, спрямований на пізнання явищ навколишнього світу та оволодіння способами діяльності, що є результатом взаємодії вчителя та учнів. Відповідно музичне виховання – це процес цілеспрямованого пізнання явищ музичного мистецтва, оволодіння способами музичної діяльності через взаємодію вчителя та учнів.

Музична освіта як система розглядається в таких аспектах:

1) соціальний масштаб (світова музична освіта; музична освіта у певній країні, регіоні, навчальному закладі тощо);

2) ступінь освіти (дошкільне музичне виховання, спеціалізована початкова музична освіта; неспеціалізована музична освіта; додаткова музична освіта; позашкільна музична освіта; професійна музична освіта (бакалавр, магістр); післядипломна музична освіта; аспірантура; докторантура);

3) профіль освіти (музична, музично-педагогічна).

У національній музичній освіті останніх років пріоритетними тенденціями розвитку стають:

-*гуманізація* (тобто створення нового зразка музичної освіти, орієнтованої на особистість учня);

-*фундаменталізація* (вихід у суміжні сфери, сприйнятливність до інновацій, здатність до продуктивної переробки інформації і творчого пошуку);

-*гуманітаризація* (покликана формувати духовність особистості, планетарне мислення, художню картину світу; самовизначення особистості в музичній культурі);

-*національна спрямованість* (полягає в органічному поєднанні музичної освіти з історією і традиціями українського народу, у збереженні та збагаченні національних цінностей);

-перехід від інформативних форм до активних методів музичного навчання (передбачає використання наукового пошуку, мультимедійних технологій, інноваційних моделей, які активізують інтелектуальну діяльність);

-створення умов для творчої самореалізації учнів (передбачає активізацію творчого підходу, дає можливість особистості пережити радість творчого досягнення);

-безперервність музичної освіти (дає змогу постійно поглиблювати самопідготовку, досягати цілісності у вихованні);

-органічне поєднання музичного навчання, виховання і розвитку (сприяє формуванню цілісної, гармонійно розвиненої особистості).

Висновки. Отже фундаментальні категорії музичної педагогіки (навчання, виховання, освіта) є ключовими для розвитку музично-педагогічної діяльності. Музична культура сприяє формуванню музичного смаку та розумінню традицій. Музична естетика розвиває естетичне сприйняття та вдосконалює музичний смак. Музична освіта ставить за мету розвиток інтелекту та емоцій учнів через музику. Музична творчість стимулює самовираження та творчий потенціал учнів, сприяючи створенню нових музичних творів. Розуміння цих фундаментальних категорій допомагає педагогам розвивати музичні здібності учнів і робить музичну педагогіку більш привабливою та захоплюючою.

Список використаних джерел

1. Волкова Н. П. Педагогіка: навчальний посібник Київ : Академвидав, 2007.
2. Олексюк О. М. Музична педагогіка :навчальний посібник Київ : КНУКіМ, 2006.
3. Проців Л. Історія музичної педагогіки в Україні і: навч. посіб. Тернопіль, 2013.

4. Смирнова Т. А. Теоретико-методологічні основи музичної педагогіки: підручник для магістрантів закладів вищої освіти мистецького спрямування. Харків : Лідер, 2021.
5. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. Вид. 3-тє, допов. Київ : НАКККиМ, 2016.

Мішута Людмила,
викладачка Полтавської дитячої музичної
школи № 1 ім. П. І. Майбороди
(м. Полтава)

РОБОТА НАД МУЗИЧНИМ ТВОРОМ У КЛАСІ БАЯНА ТА АКОРДЕОНА

***Анотація.** У представлених матеріалах представлена методика роботи над музичним твором, яка спрямована на вдосконалення професійної майстерності учнів класу баяну та акордеону. Визначено, що гра з аркушу сприяє загальному первинному сприйняттю музичного твору. Подані практичні поради щодо підготовки учня до концертного виступу.*

***Ключові слова:** музика, музичний твір, слухові уявлення, рухові уявлення, емоційний стан учня, музично-артистична обдарованість.*

Роботи над музичним твором передбачає всебічне вивчення його змісту, заглиблення в художній образ твору, визначення особливостей форми, фактури, ладової та гармонічної будови й інших засобів виразності. Ознайомлення з твором – початкова стадія його вивчення. Для того, щоб отримати хоча б наближене уявлення про характер музики, виражальні засоби, які використовуються, необхідно програти твір повністю або великими розділами. Іноді для цього достатньо два-три програвання, в інших випадках така робота продовжується декілька днів.

Читаючи з аркуша, потрібно по можливості зберігати темп і характер музики, технічні неточності не повинні бентежити учня, бо важливо, щоб